

TELEGRAFUL ROMÂN.

ăpare Marția. Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiu strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refușă — Articuli nepublicați nu se înapoiază

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr., rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr., pentru fie-care publicare.

Sibiu 20 Ianuarie 1895.

Pe când partidul poporal catolic, apostrofat și stigmatizat de foile guvernamentale și kossuthiste, cari stau sub influința ovrască, se organizează pe base tari, ministri cabinetului Bánffy își espun programul lucrărilor lor.

Trei dintre ministrii și-au espus programul până acum, Bánffy în numele întregului guvern și Wlassics ca ministru de culte au vorbit în dietă, ér ministru de interne și-a desvilit programul înaintea alegătorilor din cercul Bonyhád.

Despre esposei prim-ministrului am vorbit în nr-ii anteriori ai foiei noastre. Remâne deci să facem o aprețiere a celor dișe de ministrul de culte și instrucție și de cel de interne.

Precum Bánffy, așa și acești doi colegi ai sei, referitor la cestiunile ce ne privesc mai de aprópe pe noi, sunt conduși de ideia șovinistică a antecesorilor lor, a cărei scop final e — magiarisarea.

Mai bine s'a vëdut acesta în partea aceea a esposei lui Wlassics, unde a vorbit despre intențiunile sale privitoare la școlele și în vëțătorii poporali. Vorbind la început despre autonomia catolică și regularea congruă, cestiuni, cari pe noi mai de aprópe nu ne interesază, a trecut la instrucțiunea elementară. Aici apoi a spus, că ce-l dóre, precum scim, că îi dore pe toți magiari: neputința de a prefice școlele naționalității în școle de stat, sau cum dișe ministrul introducerea instrucțiunii de stat, de sine înțeles cu limba de propunere magiară. Tendința deci este, dar de present e nerealizabilă. Așa a spus ministrul și a spus și cauza, că adecă statul nu are destui bani pentru scopul acesta. O credem acesta, și mai mult, credem în sinceritatea enunțării ministeriale, credem adecă că acesta e singurul motiv, căci dacă guvernul ar dispune de mijloce, nimic nu l-ar împedea de-a face o astfel de încercare, deși acesta ar fi în desinteresul maio-

rității locuitorilor țerei noastre și n'ar contribui de loc la liniștirea spiritelor, despre care a vorbit prim-ministrul Bánffy.

Dacă însă acesta nu se póte, ministrul ne spune, că va face altceva, ca să se apropie de scop. Va supune la revisuire legea instrucțiunii publice, asemenea și legea despre cualificațiunea învățătorilor confesionali în sensul, ca învățătorii să fie calificați numai de stat, și astfel preparandiile să fie numai de stat, conduse în spirit „patriotic”, va spori numărul inspecțiilor școlare ca școlele confesionale să fie mai des controlate, ér cu privire la „kisdodvuri”, va stărui, ca ele să se înființeze pretutindenea.

Tóte aceste să fac în favorul magiarisării și dacă legile bisericesci lovesc în interesele noastre bisericesci apoi nouele dispozițiuni școlare, ce ni le pune în prospect Wlassics, lovesc școla noastră.

Étă ce buchet ne presintă noul nostru ministru de culte.

Ministrul de interne Perczel în programa, ce și-a desfășurat o în Bonyhád s'a purtat mai nostim. El a spus precis, că nóuele legi bisericesci le va aplica în decursul anului acestuia, ér pe cele dóne respinse le va supune de nou votării. Atât ce ne atinge pe noi Incolo a vorbit despre cestiunea reformei administrative, reconstruarea vieții municipale, regularea orașelor, jurisdicțiunea administrativă procedura disciplinară, jurisdicțiunea curială, combaterea filoxerei, reconstruarea viilor, reformele financiare, regularea valutei, asigurarea vitelor ș. a.

Despre cestiunea naționalităților însă, precum am amintit în nr-ul trecut, n'a pomenit nimic. Óre din ce cauză? A voit ministrul să dea a înțelege prin acesta că va lucra după cum s'a pronunțat Bánffy în vorbirea sa, sau va vorbi în cestiunea acesta la altă ocaziune? Óri cum se fie, de una să fim siguri, că din partea acestor ministri la bine să nu ne așteptăm.

Avem deci programul celor trei ministri, le cunoșcem tendințele și în situațiunea gravă, în care suntem, cel mai național, cel mai românesc lucru este. a lucra din resputeri și în strinsă unire, ca atacurile asupra bisericei și școlei gata se ne afle, ca să le putem paralisa; căci altfel, chiar și timp mai scurt dăinuind acest minister, ne póte cauza stricăciuni mari!

Mandate de deputați. Noii ministri umblă după mandate de deputat. Ministrul de interne a pășit, precum scim, în Bonyhád. Opoșiția a candidat aici pe baronul renegat Kaas Ivor. „Magyarország” scrie, că partidul guvernului face mari încordări în favorul ministrului; corteșii cei mai aprigi sunt pretorul și notarii. Corupțiia cu mănări, beuturi și cu bani e în toial ei. Pretorul a voit să nu permită lui Kaas ținerea programului. Dar eutóte aceste póte să cadă ministrul, ceea-ce ar fi un mare blagi.

Asemenea stă rău și ministrul Erdély la Dunaszerdahely. Aici a pus un contracandidat partida poporală catolică. Să dișe că primatele Vaszary ar fi scris unui preot de influință de acolo, să lucre în favorul ministrului, dar fără succes. Corteșul principal al partidului cat. e plebanul Kovács, apoi alți trei preoți catolici. Agitațiunea e mare. S'au trimis din Pojon 30 de gendarmi și în ziua alegerii va fi și miliție.

Tot contracandidat din partida catolică are și Wlassics la Csáktornya.

Ministrul president Bánffy pășește în cercul Șimleului, ér de contracandidat va avea pe Dr. Șerban. Cu privire la alegerea acesta dl adv. Simeon Oros, din Șimleu, ca președinte al clubului electoral al alegătorilor români din cercul Șimleului-Silvaniei, convóacă pe toți alegătorii români din acest cerc la a adunare, ce se va ținea în 1 Februarie a. c. în Șimleul-Silvaniei în localitatea teatrului orașenesc la 10 óre antemeridiane. Obiectul adunării va fi: Consfățuire asupra procimei alegeri de deputat din acest cerc electoral.

Revista politică.

Despre un compromis ce ar fi avut loc între Bánffy și casa magnaților scrie „Bud. Tgl.”: „După cum suntem informați în zilele ultime au avut loc lungi consfățuiri între Bánffy și unii dintre cei mai însemnați membri din casa magnaților. Aceste consfățuiri, deși n'au avut nici un rezultat pozitiv, totuși ele presintă un interes politic deosebit, pentru că aci s'au vorbit despre cele două proiecte încă neresolvate, anume: despre recepțiunea ovreilor și liberul esercitiu religios. Se spune că atât din partea guvernului, cât și din cea a magnaților s'ar fi constatat aplicarea a încheia în privința acesta un compromis. Așa bună óra ministrul president să fi declarat, că densusul nu e absolut angajat în ceea ce privește forma proiectelor bisericesci restante, el numai pentru esența lor se va espune și e gata a nu mai ține la interconfesionalitate; și în proiectul de recepțiune ar fi aplicat a face unele concesii, ceea ce însă ar dóri ca să rămâne nealterat, e paragraful de libera trecere. Contra-propoșițiile magnaților să reduc la dorința, că liberul esercitiu al religiunii să se mărginească și mai mult și să se ceră stergerea paragrafului de trecere din proiectul de recepțiune. Până acuma consfățuirile aceste n'au dus la nici un rezultat, dar atât guvernul cât și cercurile opoșiționale din casa magnaților speră a ajunge la un rezultat pozitiv în direcția acesta și acesta încă înainte de începerea desbaterilor asupra budgetului.”

* * *

Despre cele petrecute în Püspök-Ladány în privința socialismului să mai scrie următoarele: Pretorul Nabráczky a oprt ori-ce adunare și a confiscat scrierile volante socialiste. Agitatorul socialist Aron Daró, care se spune că ar avé mai multe crime ordinare pe conșiența, a fost arestat. Cu ocaziunea visitării sale s'a aflat la

FOIȚA

Povestiri economice

despre grădinărit, economia câmpului, vierit și pădurearit, de Ioan Georgescu. (Brașov Tipogr. A. Murășianu, 1894. Preful 25 cr.)

Cartea, cu titlul acesta, pe care am anunțat-o în un nr. anterior, este o carte folositore pentru țeranii nostri. Ea cuprinde povestiri din ramurile economice amintite mai sus; povestirile nu sunt lungi, dar sunt practice și învață la multe lucruri folositore din economie. Forma, în care sunt e-puse și limba ușoră și poporală le face accesibile pentru popor. Despre aceste povestiri, după-cum ne spune autorul în prefață, „comitetul reuniunii economice din comitatul Sibiiului” s'a esprimit că „merită să fie tipărite și să ajungă în mâinile poporului”.

Atrăgând atenția economilor nostri asupra acestei cărți, reproducem drept specimen dóue din povestiri:

Cum se altoesc pomii?

— Cine îi a altoit pomișorii din straturi, bade Tomo?

— Nepoții ăștia Victor și Eugeniu! Am vëdut numai astă-primăvară, că Victor încă dela începutul lui Martie, până când încă nu a dat mustul în mlădițe, se suie prin toți merii pătuli și prin toți perii tomnatici și domnesci după mlădițe sau surcei de altoit, cum le mai dișe, și atăta le-a mai căutat, ca să nu fie mai bătrâne de un an, ca să fie din partea de cătră mēdă și să se fie sănătoșe, încât ne-am mirat cu toții de hărnicia și destoinicia lui.

După-ce le a tăiat, s'a dus cu ele în pivniță și le-a îngropat în nășip, până la începutul lui Prier, călindariul vechiu. Atunci venind și cel mai mare acasă pe vacanța Pascilor am vëdut numai, că cer dela mama lor ca o jumătate de funt de cōră dela stupi, un cratiș de fer cu picior, nu sciu de unde au mai căpētat ca un funt de rēșină de brad și nisce sēu, și pe tóte acestea le-au făcut talmoș-balmoș în cratiș, érá sub cratiș au făcut foc, acolo lângă pomi, până s'au topit materiile acelea.

Până când Victor a făcut talmoș-balmoșul acela, Eugen lăcea mereu la mlădițe de altoit, însă nu așa, cum am mai vëdut și sciam

eu, ci cu totul altmintrea. La o mlădiță de altoit, el nu lăsa decât doi muguri, dintre cari pe cel de desubt îl potrivea așa, ca să se vie oblu cu crepătura.

După aceea am vëdut, că Eugen începe cu un firez mic a rețea pădureții, cam de-o palmă bună dela pământ, îi crepă cu un cuțit, dar nu prea tare, și împlântă în crepătură câte-o mlădiță sau două, după cum era pociumbul de gros, însă așa le potrive de bine la toți încât gândeai, că acolo au crescut.

Până când Eugen aședa mlădițele în pociumbi, venea Victor cu cratișul, și din cēra aceea de altoit ungea altoii, apoi îi lega cu sdranțe și împlânta câte ceva în jurul lor ca să nu-i pōtă rupe vēntul. N'am vrut să dișe nimic, cătră ei, dar eu am cređut despre prinderea altoitorilor acelora ca și apostolul Toma despre învierea dlui Christos. Dar m'am înșelat! Căci a trecut ce-a mai trecut și numai ce vëd, că încep mugurii din altoi a se umfla și a crepa. Bucuria lui Victor, căci vëdi Dóme, și el altoise vr'o căți-va!

După ce a venit Eugen dela școlă peste vară acasă, am vëdut numai, că din cei doi muguri prinși, pe cel de de-asupra îl rețeză cu cuțitul jos și nu lasă lără pe cel de desubt, ca să astupe crepătura, cum dișea el.

Și vëdi cum au crescut de mari și frumoși, dle învățător? Așa au altoit nepoții mei pomișorii din straturile ăceștea ce le vëdi și D-Ta.

— Dar D-Ta cum ai altoit pomii din grădina D-Tale, bade Tomo?

— Pe timpul când eram eu tiner în satul întreg abia sciaa doi trei ómeni altoi de ceva Dóme-ajută. În ziua de Blagoveștenii sau Bunavestire, cum se mai dișe (25 Martiu cāl. v.), am chiebat pe Petrea Murășanului, căci el era mai vestit de altoit, să-mi altoească pociumbii, ce i-am fost adus de pe câmp în grădină, el a și venit cam pe la vecernie; a luat firezul cel mare, a rețezat pociumbii cam de o urmă dela pământ, i-a crepat cu cuțitul; tot atunci a luat mlădițe de altoit dela vecinul George și așa întregi, cât au crescut într'un an, le-a pus în crepătură, a uns crepătura cu baligă, a legat-o și împlântând trupul rețezat dela vērף lângă pociumb, i-a lăsat în scirea Domnului să se prindă, ori nu, cum le va fi rinduit.

Mi aduc aminte, ca astăzi, că vre-o dece pociumbi mi-a altoit Petrea în ziua aceea, dar abia s'au prins jumătate, pe când cei altoiți de nepoții mei, m'am uitat, că numai câte unul nu s'a prins din dece. Tot atunci mi-a povestit Petrea, că din ziua, în

densul un revolver și mai multe scrieri socialiste. Locuitorii sunt peste măsura agitați și voesc să organizeze o gardă de cetățeni.

În comunele Mezőberény și Békés asemenea s'au confiscat scrieri volante și s'au arestat mai mulți socialiști, cari imediat s'au dat pe mâna procurorului.

În Kiskörös poliția a făcut perchișiție la muncitorul Paul Váczi confiscând mai multe scrieri agitatorice, cu toate acestea o mulțime de asemenea scrieri au ajuns întră popor care le ceteste cu multă sete.

Despre neliniștele din Seghedin se mai scrie: Arestarea celor trei conducători socialiști a iritat mult pe muncitori. Duminecă s'a adunat o mulțime mare de muncitori înaintea primăriei și au cerut estradarea celor arestați. Mulțimea a făcut asalt asupra porții primăriei, care însă a fost respinsă de poliști. Vice-căpitanul orașului Koczory păsește înaintea mulțimei și o provoacă să se deparțeze, la cari cuvinte mulțimea răspunde prin insulte. În același moment apare prin o stradă laterală un escadron de husari și o jumătate de companie de poliști cărări cari așteptau să li se dea ordine. După ce cuvintele vice-căpitanului n'au avut nici un rezultat, se răped de după poartă mai mulți poliști și arestază pre vr'o câțiva muncitori, atunci mulțimea infuriată se repede asupra poliștilor, vice-căpitanul observând pericolul în care acestia se află comanda celorlalți cari se mai aflau în curte atac, er' husarii dau și ei năvală asupra muncitorilor. Cu ocaziunea acasta două persoane au fost călcate de cai, er' mulțimea lucrătorilor s'a retras pe trotir de unde cu o furie nebună se aruncă de nou asupra poliștilor cari erăși au arestat pe mai multe persoane. În fine vădend că numărul poliției și miliția se înmulțește tot mai mult, mulțimea se înprăstie.

În legătură cu cele espuse în numărul din urmă mai adaugem, că conferența fruntașilor catolici în ședința sa de Marti a stabilit programul partidului popular și a emis o comisiune de deose sub conducerea lui Zichy Nándor, ca să publice acest program.

Programul e de următorul cuprins:

Punctul nostru de mănecare este formarea unui partid politic, care și-a pus de scop apărarea caracterului creștin al societății noastre și se vindece vătămările cărora a fost în patria noastră espusă biserica catolică și în general creștinismul, și să îmbrățișeze interesele economice și politice ale națiunii și ale poporului.

care altoim, câte zile mai sunt până la sfârșitul lui Martie, preste atâta ani face altoiul pome.

Am vădut atunci, cum a altoit Petrea, și dela el am învățat a altoi și eu; așa încât după aceea mi-am putut altoi nu numai mie, ci și la alți oameni, cari m'au mai chemat la altoit. — Oare mai altoesc oamenii și într'alt felu, dle învățătoru, ori numai în crepătură?

— Pociumbii mai tineri, de un an doi, se mai pot altoi și prin împreunare, sau copulare, bade Tomo! cei mai groși se pot altoi în coje, eră cei lipsiți de crengi se oculează. Ocularea se face în luna lui August eră copularea, altoirea în crepătură și în coje se face la sfârșitul lui Martie, sau la începutul lui Aprile. Cel mai lătit și mai ușor mod de altoit este: altoitul în crepătură.

— La câți ani putem muta altoiul în loc statornic, după ce l'am altoit, domnule învățător?

— La trei-patru ani după-ce l'am altoit, putem muta altoiul în locul acela unde voim să facă pome. Dacă grădina ne este ferită de vânturile reci de medă-nopțe, lăsăm să facă altoiul corôna mai înaltă, eră dacă grădina ne este espusă vânturilor reci, lăsăm altoiului corôna mai scundă, sau mai jos.

(Va urma).

Pe basa acasta generală se primesc în partid fie care credincios creștin pentru apărarea intereselor reciproce și împăcavere.

Partidul popular ca partid politic ungar independent, formându-se pe baza dreptului public magiar și a transacțiunii de la 1867, care formează partea întregitoare a acesteia, a stabilit următorul program;

1. Pretindem revisuirea legilor despre căsătoria civilă și conducerea matriculelor de stat.

2. Ne vom lupta contra acelor ordinațiuni și proiecte de legi, cari sunt în contradicere cu spiritul creștinismului sau periclităză înțelegerea pa-cinică, care în interesul țerei trebuie să se restituie între confesiunile legal recipiate.

Drepturile și libertatea confesiunilor le stimăm și dorim să le susținem, dar pretindem în schimb drepturile și libertatea cuvenită bisericii catolice.

3. Pretindem autonomia catolieă și prin urmare estradarea fondurilor și fundațiunilor catolice.

4. Vom apăra libertatea de instrucțiune asigurată prin legi atât confesiunii catolice, cât și celorlalte, și pretindem lărgirea acestei libertăți pentru toate gradele învățământului.

5. Fiind Ungaria în rindul prim stat agricultor, pretindem luarea în considerare în politica vamală, de comunicațiune și a dărilor de spirituoase, a intereselor neglijate ale publicului economic și mai ales ale micilor proprietari.

6. Pretindem să se ia toate acelea dispozițiuni legale, cari asigură viațuirea și bunăstarea poporului agricol în patria noastră.

7. Pretindem, ca interesele de credit ale micilor proprietari și micilor industriași, să se iee în considerare și să se resolve prin dispozițiuni corespunzătoare legale și prin asocieri înființându pe lângă ajutoriu de stat. Mai departe vom sprigini ori și ce tendințe, al cărei scop este valorisarea mai favorabilă a produselor agrare și industriale.

8. Pretindem alcătuirea unui sistem de dare mai just; stabilirea minimumului corespunzător în stărilor noastre ale plătititorilor de dare, și introducerei dărei fundamentale.

9. Pretindem simplificarea manipulațiunii de dare și introducerea unei astfel de manipulațiuni, ca fiecare contribuent s'o pricépa și s'o pôtă controla în interesul său propriu.

10. Partidul nostru voesc, ca statul să spriginéscă pe micul industriaș și pe muncitor în concurența cu industria mare și cu capitalul.

11. Pretindem regularea raportului dintre muncitoriu și stăpân, și mai ales apărarea intereselor familiare morale și sanitare ale muncitorului: mai departe estinderea în măsură mai mare a asigurării muncitorilor. În fine pretindem să se introducă o lege mai severă pentru observarea pauzei de Duminecă

12. Referitoriu la aranjarea administrațiunii partidul popular atunci își va stabili punctul de vedere, când guvernul își va presenta proiectele în privința acasta; dar deja acum pretindem îndreptarea administrațiunii și combatem ori ce fel de organizare, care cu escluderea conlucrării cetățenilor ar mări omnipotența statului.

13. Partidul nostru doresce se observe o ținută pe deplin preventoare față de naționalități, și să iee în considerare pretensiunile lor întru cât sunt compatibile cu unitatea statului ungar și caracterul său național, și să le împărtășéscă de o procedură justă și dreptă

14. Pretindem sanarea abuzurilor electorale și regularea în cel mai corespunzător chip al proced rei de verificare.

Scim, că censul, împărțirea cercurilor electorale și procedura electo-

rală nu este multămitore și dă ocaziune la multe abuzuri Vom urga regularea acestora.

Diarul „Parlamentär“ din Viena într'unul din numerii săi recentți ocupându-se cu Austria, e de părere, că constituția ei ar trebui schimbată spre multămirea poțorilor. Etă ce ar fi de făcut: A rupe cu dualismul, a recunósce dreptul istoric al fie-cărei națiuni și a forma din diferitele țării corônele la cari au drept.

Provinciile locuite de Germani, adică: Austria de sus și jos, Salzburg, Tirol, Stiria și Carintia, sunt de a-se împreuna într'o posesiune a Habsburgilor. Boemia, Moravia, Silesia vestică și teritorul locuit de Slovaci, au dreptul la corôna sântului Vaclav. Slo-venii, Croații, și Sârbii cu Dalmația forméază corôna croato-sârbă sau sud-slavică, Galiția vestică și Silesia ostică cu Rușii din Bucovina și Ungaria nordică corôna ruséscă. Românii din Ungaria, Transilvania și Bucovina forméază corôna romană. Er' restul îl forméază corôna ungară.

Șapte țări mari, organizate în mod autonomice, ar avé cu totul alt aspect, ca cele 17 provincii de astăzi atât de diferite. Șapte guvernori n'ar fi 17 de astăzi nici șapte diete, 17 de astăzi. Întréga mașină de guvernare ar fi cu multă mai ușoră și mai puțin costisitoare, er' ceea ce e lucru de căpetenie: fie-care popor ar fi în des-tulit, și totul ar forma o putere, care ar putea să stea față și cu cele mai mari pericole.

„Fremdenblatt“ anunță că dieta provincială din Istria s'a închis prin rescript imperătesc. Diarul numit motivéază măsura acasta priu ultimele evenimente petrecute în dieta istriană; așa bunăoră majoritatea italiană a adus decusul că singura limbă de pertrac-tare în dietă se fie exclusiv cea itali-ană, asemenea să se facă toate propu-nerile și interpelațiunile numai în ac-astă limbă. Prin procederea acasta populațiunea slavă se vede atacată în sentimentele sale naționale și pusă în imposibilitatea de a lua parte în viața parlamentară.

La desbaterile asupra inscripțiunilor de pe tablele judecătorești re-presentatul guvernului a fos atacat în mod vehement, pe când căpitanul țerei a fost prea domol față de publi-cul de pe galerii. Procederea acasta a maiorității italiene nu are de scop apărarea a limbei iteliene, care nu e amenințată nici din o parte, ci mai mult aservirea politică a slavilor din țările litorale. Toleranța față de na-ționalități este un principiu al politiceii austriece și cine voeste să se bucure de scutul acestui stat trebuie să-i res-pecteze și principiile. Se sperăm, că alegătorii vor veni cu ocaziunea pro-csimelor alegeri la convingerea, că o politică ultra-națională nu va duce la nici un rezultat. Coaliția va fi des-tul de tare ca să combată o politică care stă în contradicere cu tradițio-nalele principii ale imperiului.

Diarul slovac „Narodnie Noviny“ publică un articol al cunoscutului pu-blicist Svetozar Hurban Vajansky asu-pra legii ungare de naționalități. Etă pasagiul cel mai însemnat din acel ar-ticol:

Un singur fapt ajunge, ca între-gul nostru, așa numit constituționa-lism se apară înaintea ochilor fie-cărui om cugetător și onorabil ca o nimica, ca o frasa golă. Faptul acesta e ur-mătorul:

La anul 1868 se formulă în mod constituțional legea privitoare la egala îndreptățire a naționalităților, se pu-blică și se înaintă Maiestăți Sale spre sancționare. Despre acasta lege, care de altcun din punct de vedere al dreptului public, este una dintre le-gile cardinale, adică o pétră din fun-

damentul clădirei constituțiunei, nu se pôte nici decum dice, că ar fi fost octroată, nu se pôte vorbi despre o volnică îndeplinită din partea Vienei, seu despre o silă, ori despre timpuri viforóse. Nu s'a făcut nici o eróre for-mală, și nici în realitate nu s'au schim-bat raporturile deóre-ce naționalitățile, pe cari le recunósce legea dela 1868 esistă și astăzi, și rapórturile cari ar trebui să fie regulate priu acasta lege, nu s'au schimbat

Și din acasta lege, până astăzi, adică în restimp de 27 ani, nu s'a pus în prăscă nice un punct, care să le arunce naționalităților nemagiare de pe masa bogată magiară vr'o fărîmă-tură de drept. Din contră: acasta lege sancționată și publicată nu numai că o pôte viola ori și care ministru, prin ordinațiuni și rescripte, ci ori și care solgăbiru, esecutor de dare și scri-tor! și acela, care suferă în mod ile-gal, nedrept, pôte apela numai la Dum-neđu, de altmintrelea la nimeni. Pen-tru înjură națională în Ungaria nu esi-tă nici scaun judecătoresc, nici ad-ministrație, nice lege, nice milă, nici simț și nici umanitate! Față cu plân-geri naționale ministru e surd, și în tăcere el aprobă tirănia funcționarilor mici, neculți și sêtoși de răsbunare privată.

Acesta este faptul! Înaintea în-tregei lumi o declarăm, că în adevăr așa este, o susținem înaintea ori și cui, înaintea parlamentului înaintea celui mai înalt for, înaintea publicității și înaintea tronului! Și unde se întâmplă astfel de lucruri, acolo se nu mai vorbescă nimeni de constitu-ționalism, de puterea și însemnătatea sistemului reprezentativ în Ungaria! Singur acasta rană, care de 27 ani stă deschisă, ajunge ca să inficizeze în-treg organismul!

Din Petersburg se anunță că țarul și țarevna au primit în palatul de érnă 142 deputațiuni ale nobilimei, cazacilor și ale reprezentanților din Caucas, venite ca să-l feliciteze pentru cununia sa cu țarevna. Țarul a dat acestora următorul răspuns:

Mă bucur foarte, că pot să vă ved aci pe toți la oaltă spre a mă felicita din incidentul căsătoriei mele. Sunt pe deplin convins, că sentimen-tele dv. sunt sincere. Sunt sentimente acestea, cari de timp îndelungat în-căldesc inima fie-cărui moscovit ade-vărat. Aud însă, că în vre-o câte-va re-uniuni de ale semstvocilor s'au auđit astfel de sonuri, cari tradéză dorința realisării unor visuri absurde, întru cât ei sunt de credința, că vor con-curge la conducerea afacerilor de stat. Știu toți, că eu toate puterile mi le închin bunăstării scumpei mele Rusie, dar' tot atât de tare și neschimbată voiu susținé autocrația ca și fericitul meu tată.

Noutăți.

Prelegere publică. Duminecă în 3 Faur va ținé dl Mateiu Voileanu, ases, consistorial în localul societății române de lec-tură strada Baier Nr. 1 la 4 și jum. ore d. a. a V-a prelegere publică asupra temei: „Din Africa centrală. — Constituirea statului Congo“ la care inteligența română se învită cu totă onórea.

Nou proces de presă. În 6 Martie n. se va pertracta înaintea curții cu jurați din Cluj un proces de presă pentru ade-rențe, ultimul proces de acest fel, după ce a fost amănat de mai multe ori. Ca basă a acestui proces, servește o adresă de ade-rență din 10 Septembrie 1893 trimisă dlui Aurel C. Popovici și publicată în nr. 208 al „Tribunei“ dela 1 August 1893. Acusați sunt următorii: Teodor Trimbiș, inv. în Poiana, Iuliu Petricăș, inv. în Cocu, Ioan Gaia, proprietar în Torda, Nicolau Rusu, proprietar în Poiana, Romul Romoțan, preot în Sîndu, Iuliu Gel Gelan, funcționar de postă, Simeon Nicórá, învățător în Luna,

Simeon Poruț, inv. în Turda, Stefan Mariș, teolog în Blaș, Valeriu Moldovan, student universitar, George Tatar, inv. în Mischiu, Ioan Giurgiu, inv. în Iara, Ioan Cadareșcu, Septimiu B. Murășan, teolog în Blaș, Constantin Forian, inv. în Copandu, Iuliu P. Morășan, inv. în Feiurd, și în fine redactorul „Tribunei” Andrei Balș.

Cum mințesc „patrioții”. „Dreptate.” publică următoarea desmințire: „Față de sciriile lansate prin diarele magiare despre o preținsă acțiune a Ligei, pusă la cale pentru așternerea unei petiții de agitație a condașilor noștri, cari sciri culminează în raportul din București al lui „Budapesti Hirlap”, care spune între amănunte, că Liga ar fi provocat pe dl. A. Mocsonyi să subscrie și d-sa apel petitor, — dl. Mocsonyi a respins această propunere, — suntem autorizați din cea mai competentă parte a declara, că dl. Mocsonyi n-a fost provocat din partea Ligei să subscrie preținsa petiție, și prin urmare prin nimic n-a putut fi îndemnat să facă, fie declarațiunile din acea corespondență, fie altele, referitoare la această chestiune.”

Noi mai putem adăuga, că scirea despre acțiunea aceasta a Ligei, înțregă este o minciună periclitată.

Nou institut de credit în Mediaș. Din Mediaș se scrie: În Mediaș se fac lucrările pregătitoare pentru înființarea unei bănci românești numită „Ternăveana”. Inițiatorii acestei salutare idei sunt d-nii Ioan Moldovan, protopop și Dr. I. Ivan, avocat în Mediaș.

Opreliște. Se comunică din Blaș, că direcțiunea gimnasiului românesc de acolo a oprit tinerimea studioasă dela cetrea diarelor politice române. Adevăr se fie?

Pentru tricolorul românesc. Locuitorul Romul Vrăciu a fost tras în cercetare de partea judecătorească de cercetarea, pentru purtarea colorilor naționale românești. Judecătoria din Mercurea l-a și osândit, s-a făcut recurs la tribunalul r. din Sibiu, dar acesta a aprobat sentința judecătorească din Mercurea. În fine ajungând lucrul la tabla r. din Clușiu, acesta a anulat sentința ambelor instanțe pe motiv, că în sensul ordinațiunii ministeriale nr. 26,559 din 1874, faptul comis de acuzat nu poate fi privit ca o transgresiune de sine stătătoare, asupra căreia este chemat de a judeca oficiul administrativ.

Oprirea hipnotisării. Pe baza unei ordinațiuni ministeriale, prin care se iau măsuri pentru restrângerea libertății de-a hipnotiza, primarul orașenesc din Budapesta a interzis cu desăvârșire laicilor de-a hipnotiza, ăr medicilor li-se permite acesta numai în prezența unei a treia persoane.

Sedința festivă. Societatea de lectură „Ioan Popasu” a studenților dela școlile medii române gr.-or. din Brașov invită la sedința festivă ce se va ține Duminică în 22 Ianuarie st. v. în sala cea mare a gimnasiului. Brașov, în 15 Ianuarie 1895. Comitetul societății. Incepul la 5 ore seara. Ofertele maritimose și mulțumită și se vor cuita pe cale publică. Program: 1. Cuvânt de deschidere, de conducătorul societății, prof. I. Baptist Boiu. 2. „Deșteptă-te române”, marș, esec. de orchestra societății. 3. V. Alexandri: „Ovidiu”, fragment din actul V., declamat de A. Bogdan și I. Sporea, cl. VII gimn. 4. „Ursita mea”, de Gr. Ștefănescu, esec. de corul vocal. 5. „Basmul român”. disertațiune de Sextil Pușcariu, cl. VIII gimn. 6. a) „Cântec de lăgă”, b) „Piz-zicato Gavotte”, de C. Latann, executate de orchestra societății. 7. „Tiganul la miere”, anecdotă de Th. D. Speranță, declamată de T. Hersenț, cl. III com. 8. a) „Serenada”, b) „Bobocel și inele”, de I. Vidu, esec. de corul vocal. 9. „Marș românesc”, de Maza-luk, esec. de orchestra societății.

Societatea academică „România Jună” constituindu-se pe anul admin. 1895 și a ales următorul comitet: Președinte: Drd. med. Al. Vajda Voevod; vice-preș.: Drd. med. Ionel Capșa; secret. I: stud. agr. Paul Bogdan; secret. II: stud. med. Nic. Baciunescu; controlor: stud. tech. Teofil Popoviciu; bibliotecar și econom: stud. forest. George Sârbu.

Totdată spre orientarea publicului anunțăm că localitățile societății din 1 Faur 1895 se află: IX Lazarethg. 26.

Serul în România. „România Medicală”, serie că institutul de bacterologie, unde se trată în pres-nt 8 cai în vederea preparării serului antidifteric, eliberă în mod gratuit autorităților deocamdată 300 doze pe lună în valoare de 3000 lei. După o lună numărul dozelor lunare va fi de 600 până la 900 în valoare de 6000—10.000 lei.

Casimir-Périer, ex-președintele Franței, se ocupă cu redactarea unei broșuri sensaționale, intitulată: „Șese luni de presi-denție”. Se dice că Périer în această broșură va descrie istoria presi-denției sale, rolul, la care a fost osândit, luptele ce le-a avut în fie-care și cursele, ce i s-au pus.

Remanierea cabinetului Ribot. Generalul Jamont retrăgându-și învoirea de a primi portfelul ministrului de război, s'a denumit la acest resort generalul Zurlinden, puțin cunoscut în Europa, la care însă Gambetta ținea mult. El e de 58 ani.

Conferență. Duminică 8 Ianuarie c. dl. Const. Erbeican, profesor universitar, a ținut la Ateneul român din București conferința: „Religiunea în luptele românilor”, pentru care a fost viu aplaudat de auditoriu.

Pentru prima dată a fost dat publicului bucureșean să audă în palatul Ateneului o conferință religioasă, serie „Vocea bisericii”.

Grația țarului. Toți acei studenți, cari fuseseră exilați în cele mai îndepărtate guvername ale Siberiei, pentru că în Maiu a. tr. luaseră parte la demonstrațiunile polon naționale, în urma unui uz împărțesc au fost agriați și retrimiși în Varșovia. Sunt însă puși sub supraveghere polițială.

Milione dispărute. La „Banca Națională” din Wales, care dela 1893 stă sub accontrare, s'a constatat, că au dispărut 555,000 funți sterlingi, adică cam șese milioane fl. Contra directorilor băncii s'a pornit cercetare rigoroasă.

Invitare la balul ce-l va aranja Ca-sina română din Beiușiu în favorul bibliotecii sale la 16 Februarie st. n. 1895 în sala „Ospetării opidane”. Prețul de intrare Pentru persoană: 1 fl., pentru familie după plac. Incepul la 8 ore seara. Comitetul arangiator. Ofertele maritimose și supra-solvirile se primesc cu mulțumită și se cuită pe cale diaristică.

Micul rege vrea război. Foile spaniole publică o interesantă istoriă din viața micului rege spaniol Alfonsino, pe care poporul îl numește numai Alfonsino. Micul rege tocmai zilele trecute și-a serbat a noua și aniversală, cu care ocaziune a primit drept cadou din partea armatei o frumoasă sabie de Toledo. Cadoul a fost primit de regelui din partea unei deputațiuni prin o vorbire festivă în care se exprimă convingerea că asemenea acestei săbii întreaga armată spaniolă va sta la dispozițiunea regelui. Alfonsino a primit deputațiunea cu multă grație și după depăr-tarea aceleia, micul rege începă cu totă mândria sa să-și zângănescă noua sabie înaintea mamei sale. — Într'acestea mama regină regentă întrebându-l, că dela dînsa ce cadou ar pretinde de ziua nașterii? Alfonsino i-a răspuns: „Știi, iubită mamă, acum am deja o frumoasă sabie și mulți-mulți soldați. Te rog frumos, să arangem acum un mic rebel... ăsta ar fi atât de frumos!”

Lucrul manual în România. Raportul direcțiunii cursului de lucru manual pentru institutori și învățători din August 1894.

(Înceiere.)

Un raport special, însoțit de documente iustificative, asupra tuturor acestor cheltuieli am onore a înainta, separată de raportul de față.

Cât privește partea dieactică a cursurilor, am onore, domnule ministru, a vă relata, că aceea s'a dezvoltat în bune ordine și cu un rezultat, care cu totă modestia și poziția mea ca interesat în cauză cred că a răsplătit cu prisosință sacrificiile materiale, ce statul a făcut în scopul încurajării și răspândirii lucrului manual în școle. Dnii Mihail Lupescu și I. C. Frunzetti, pe care ați bine voit a-i numi, spre a-mi da ajutor la ținerea acestor cursuri, au corăspuns în de ajuns așteptărilor noastre și îndatoririlor puse în ei; pentru aceasta mă simt obligat a arăta aci deosebita mea mulțumire. În special nu pot să nu relev stăruințele neobosite ale d-lui Lupescu care cu totă conștientatea și cu un rar deotament a îndeplinit lucrările ce au cădut în sarcina lui la aceste cursuri. Numai puțin vrednic de relavat este și zelul și buna voință d-lui Al. Todorescu, sub directorul școlii normale Carol I, care a îndeplinit lucrările administrației interne (menagiu și locuința).

Spre a folosi și zilele de Duminică și de sărbătoare pentru înmulțirea cunoștințelor d-lor institutori și învățători aflați în capitală pentru lucru manual, am vizitat mai multe stabilimente de cultură, între cari numesc aci muzeul pedagogic, muzeul arheologic, expoziția din Cismigiu, Ateneul, Pinacoteca etc. În aceste excursiuni, li s'au dat vizitatorilor toate explicațiunile dorite.

Pentru viitor, am onore, domnule ministru a supune înaltei d-văstre aprecieri, următoarele propuneri:

1. Domnii institutori și învățători, cari au luat parte la aceste cursuri, pentru ca să pōtă utiliza uneltele primite în scopul instrucțiunii, au neapărată trebuință de material de lucru. În acest scop vă rog domnule ministru, a dispune ca comunele să procure la timp materiile prime, ce vor fi arătate ca trebuitoare practicării lucrului manual.

2. Spre a se ajunge cât mai curând la scopul cerut de lege, ca lucrul manual să fie de fapt practicat în școlile primare, se impune în mod natural, ținerea de cursuri permanente pentru prăgătirea institutorilor și învățătorilor aplicați deja în funcțiune.

A se accepta până la introducerea acestui obiect în școlă prin promoțiunile viitoare ale școlilor normale, atunci abia după o jumătate de secol, putem dice că se vor împlini condițiunile pretinse de spiritul legii.

În scopul acesta e absolut necesară o instituțiune specială pentru învătarea lucrului manual, pe un timp limitat de 6—8 ani. Această instituțiune ar pute fi astfel întocmită în cât fiecare institutor și învățător să se pōtă pregăti în acest obiect, pe rând, în timp de 2 până 3 luni în cursul anului, fiind substituit pe acest timp din oficiu.

În vacanță, bine înțeles, nu va fi nevoie de substituție.

Chiar cei ce au luat parte la cursurile din est an vor avea nevoie ași mai agonisi cunoștințe și desteritate din alte specialități de lucrări ca să pōtă avea o pregătire completă.

Pentru acest scop punerea în budget a unei sume corăspundătoare pentru viitor se impune în mod învătabil, ca astfel să se facă pregătirile necesare la timp. În modul acesta s'ar evita inconvenientele, de cari am avut a suferi în anul curent din cauza imposibilității confecționării unui număr mai mare de unelte într'un timp relativ scurt.

3. În fine din incidentul ne acceptat, că prin mijlocele ce subsemnatul le am putut folosi, n'am ajuns până acum a face în țară unul s'au mai multe deșeuuri pentru liferarea materiilor prime la școlile normale, la Seminare și la cursurile pentru Institutori și învățători, sunt convins, Domnule ministru, că s'ar pute face

acesta pe cale oficială prin organele subalterne, de cari dispuneți.

Insist cu această rugăciune, Domnule ministru, din motivul că e ore cum cam blamabil pentru țară, că precum s'a procedat până acum chiar și din partea industriașilor, să se procure din străinătate materiile prime de cari țara noastră ca țară eminentă agricolă e foarte bogată. Și aceasta se înțemplă din simpla cauză, că nu se găsește la noi omeni, cari se caute și în direcțiunea acestui isvor de câștig pentru dănsii, fiind în același timp folositori și societății. Promoțiile celor din urmă doi ani ai școlilor normale Carol I. precum și mai mulți institutori și învățători cari au luat parte la vre unul din cursurile mele de până acum și cari sunt plasați în diferite puncte ale țării, pot aduce servicii în această direcțiune.

Ei pot da explicațiuni asupra prăparării materiilor prime (unele, pae etc.) ori cui ar voi să ia sarcina, rentabilă de altfel, de a utiliza produsele solului, date nouă de natură în așa mare abundență. Și acesta e un teren de bogăție cu totul neexploatat încă.

În fine Domnule ministru, adănc mulțumirilor pentru distinsa onore, ce mi-ați acordat alegându-mă ca maestru al acestor cursuri, mă simt dator a vă cere scuze, că am întârziat pōte din cauza nesosirii la timp a uneltelor comandate cu relatarea, ce eram dator a vă face. În același timp însă, conștient și pe cât puteam de judecătorească îmi permit la înălțimea acestei însărcinări, citez a vă cere totă aprobarea D-văstră și acesta nu în interesul meu propriu, ci în folosul largirii cercului de activitate națională, pe care sunt convins, că l'ați avut în vedere, când m'ați chemat la muncă, despre care mi-am permis a vă relata.

Bine-voiți vă rog, Domnule ministru a primi încredințarea înaltei mele considerațiuni.

București, 8 Nov. 1894.

George Moian.

(Urmăz în două tabele consemnarea învățătorilor cari au participat la curs și uneltele distribuite).

Bibliografie.

A apărut:

„Transilvania”, nr. festiv. Comitetul „Asociațiunii” a edat un nr. festiv al fōiei Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român „Transilvania” la iubileul său de 25 ani, cu portretele președinților Asociațiunii și ale redactorilor eișilor din viață.

— „Rândunica” nr. 2 a. II cu următorul sumariu:

„Profesorul Iordache”, de Marg. Moldovan. — „Codrule, ce te jlesc!” de Dela Polovraci. — „Ultima regină a Georgiei” (trad.) de Enea P. Bota. — „Iarna”, de Petrea dela Cluș. — „Iubire”, de Fratele d. București. — „Epigramă”, de Antoniu Popp. — „Rămurele”, de Impresii de călătorie, de Ilie din Urseni. — „Feliurite” de **

„Rândunica” apare în Sibiu, de trei ori pe lună și e redactată de dl. Silvestru Moldovan. Conținutul ei e variat amuzant și instructiv. Prețul abonamentului e pe an 6 fl. pe 1/2 an 3 fl. pe 1/4 an 1 fl. 70 cr.

— „Buletin statistic general”, al României publicat de direcțiunea statistice generale (Directorul Statisticii, C. E. Crupenski) anul II 1893 Nr. 4. Imprimeria statului, București 1894 prețul 1 leu 50 bani.

— Raportul anual al Societății academice Social-literare „România Jună” în Viena al XXIV-lea an administrativ dela I. Octomvrie 1893 până în 30 Septemvrie 1895.

Convocare.

În urma îndrumării onoratului tribunal regiu din Braşov, datat din 15 Ianuarie a. c. Nr. 122/895, acţionarii institutului de credit şi economii „Parsimonia” din Bran, sunt invitaţi a se prezenta în modul prescripţiei de legea comercială la **adunarea constituantă** ce se va ţine **Mercuri, în 20 Februarie a. c. st. n.** la 2 ore p. m. în localul „Parsimoniei” din Bran, pentru rectificarea şi întregirea statutelor din 5 Decembrie 1894.

Bran, în 30 Ianuarie 1895.

[14] 1—1

Ioan cav. de Puscariu,
preşedintele societăţii.

George Babeşiu,
notariu.

Nr. 1044/895.

PUBLIKAȚIUNE.

Din partea magistratului orăşenesc al Sibiiului ca oficiu industrial de prima instanţă se aduce prin acesta la cunoştinţă publică, că **statutele nouă** ale casei de bolnavi a cercului Sibiiu, votate în adunarea generală din 8 Iulie 1894, au sosit aprobate din partea înaltului ministru de comerţ sub Nr. 1932/95 şi **cu 1 Faur n. intră în vigoare.**

Din acest incident oficiul industrial se vede îndemnat în interesul celor ce-i privesc a marca punctele principale ale nouelor statute:

A. Insinuare şi abdicere.

Fie-care stăpân (măiestru, şef) e obligat ca pe persoanele ocupate la dînsul şi îndatorate la asigurare să le insinue în ducurs de 8 zile dela ziua intrării în lucru pentru a fi primite ca membrii la cassa de bolnavi din cercul Sibiiului şi în decurs de 8 zile după ieşirea din lucru să le abdică.

Aceste insinuări şi abdicări se fac pentru cei ce locuiesc pe teritoriul Sibiiului în localul oficial al casei de bolnavi cercuală sibiană, Armbrustergasse Nr. 1, pentru cei externi şi obligaţi la respectivul reprezentant al casei folosind tipăriturile, ce se prescriu de aici.

Retăcerea insinuării sau abdicării se pedepseşte.

B. Contribuţiuni.

Contribuţiunile se socotesc cu 3% i. e. 3 cr. dela florin a mediei onorariului şi s'a stabilit următoarele onorarii:

I. pentru bărbaţi:

a) la un onorariu până inclusiv 69 cr.	— fl. 50 cr.
b) " " " dela 70 cr. până inclusiv 99 cr.	— " 70 "
c) " " " " 1 fl. până inclusiv 1 fl. 49 cr.	1 " — "
d) " " " " 1 fl. 50 cr. până inclusiv 1 fl. 99 cr.	1 " 50 "
e) " " " " 2 fl. şi mai mult	2 " — "

II. pentru femei:

a) la un onorariu până inclusiv 49 cr. cu	— fl. 40 cr.
b) " " " dela 50 cr. până inclusiv 69 cr. cu	— " 50 "
c) " " " " 70 cr. " " 99 " "	— " 70 "
d) " " " " 1 fl. şi mai mult	1 " — "

III. Pentru învăţacei, practicanţi şi lucrătorii sub 18 ani li se compută onorariul la zi în genere cu 40 cr.

IV. Valoarea afară de onorariu ori în locul aceleia căpătarea mîncării se ficsăză pentru persoană pe săptămână cu 1 fl. 50 cr.

Contribuţiile trebuie plătite punctual de stăpâni, săptămînal ori la 4 săptămîni decursiv şi adevă stăpânul are să dea 1/3 dela dînsul, 2/3 dela membru respectiv, subtrăgînd din onorariu.

Pentru învăţacei şi practicanţi au să plătescă stăpânii din propria lor pungă, dacă cumva contractul de învăţătură nu cuprinde alte dispoziţiuni în această privinţă.

Stăpânii (măestrii, şefii) se fac atenţi că **onorarea necorectă** (neadeverată) atrage după sine pedepsa până la 20 fl. v. a.

Restanţele de contribuire se vor încasa prin executorul de dare.

C. Drepturile membrilor.

Membrii asiguraţi primesc în cas de bolă:

- ajutor medical gratuit, care ajutor însă nu pôte trece preste un timp de 20 săptămîni; de asemenea în casuri de nascere îngrijirile şi ajutoarele necesare, tracteria din partea medicului;
- medicinile şi mijlocele necesare de ajutorat (ochelari, cărje, legături) pe 20 săptămîni gratuit;
- bani, dacă bolă prin constatarea unui medic oficios e împreună cu necapabilitatea de câştig şi durează mai mult de 3 zile, socotit dela ziua îmbolnăvirii, pe timpul necapabilităţii de muncă întru cât numai nu capătă onorariu sau lăfă pe timpul necapabilităţii, cel puţin jumătate din media ce şi-o luat la calcularea contribuţiei de asemenea pe 20 săptămîni.
- lăuzele, ajutor încă din prima zi a nascerei, — dar cel mult pe 4 săptămîni;
- membrii familiari ai asiguratului, cari ţin casă comună cu el (soţie legitimă, copii legitimi) capătă îngrijire medicală gratuită în casă, ori dacă morbul le permite să iasă pe afară, membrii sibieni în odaia de ordinaţiune a localului de oficiu, unde e prezent medicul preste săptămîna dela 10—12 ore, 20 de săptămîni;
- în casuri de morţe un ajutoriu pentru înmormîntare şi anume de douăzeci de ori media socotită ca basă a contribuţiei membrului.

D. Primirea în spital.

La ordinul direcţiunei sau a medicului de casă în loc de îngrijirea acasă se pôte face îngrijirea în spital clasa din urmă, — dar şi aci pot rămîne numai 20 de săptămîni.

De aceea în viitoriu nu se vor mai plăti speşele dela cassă pentru îngrijirea în spital pentru acei membrii, cari fără scirea direcţiunei sau a medicului de casă sunt primiţi în spital, — de aci fac excepţiune însă casurile de nenorociri sau îmbolnăviri vehemente momentane, din cauza cărora nu şi-a putut face cererea pentru primirea în spital.

E. Purtarea în casuri de morb.

Fie-care cas de morb se anunţă în localul de oficiu la reprezentantul acestuia producînd libelul de membru, acolo se va face un raport medical, care se va prezenta medicului de casă.

După însănoşare raportul medical se lasă în oficiu.

A consulta un alt medic pe speşele casei de bolnavi se pôte face numai cu consensul direcţiunei, ori când împrejurări întefitoare motivează acesta, visita unui astfelu de medic se onorează tot numai în mărimea contribuţiei.

Medicamente şi bani se dau numai la asemnarea medicului de casă.

Sibiiu, 29 Ianuarie 1895.

[13] 1—2

Magistratul.

Redactor responsabil Silvestru Moldovan.

Nr. 40.

[12] 1—3

Publicaţiune.

Petru Stanciu Tomii din Paloş, protopresbiteratul Cohalmului, fiind despărţit de pribegita lui muere Asinefta Petru Mon Dimitriu Băia din Paloş, prin setenţa Venerabilului Consistoriu archidiececan din 13 Decembrie anul 1894, Nr. 7489 B, acesta se aduce la cunoştinţă publică în sensul §-lui 124 din procedura matrimonială Cohalm, 15 Ianuarie 1895.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al Cohalmului.

Nicolau D. Mircea,
protopresbiter.

Nr. 39.

[11] 1—3

Publicaţiune.

Ana Viscrean alias Cocis din Jimbor, protopresbiteratul Cohalmului fiind despărţită de pribegitul ei bărbat Moise Florea din Jimbor prin sentenţa Venerabilului Consistoriu archidiececan din 12 Novembre anul 1894 Nr. 7077 B. acesta se aduce la cunoştinţă publică în sensul §-lui 124 din procedura matrimonială.

Cohalm, 15 Ianuarie 1895

Oficiul protopopesc gr. oriental al Cohalmului.

Nicolau D. Mircea,
protopop.

Suferinţe de piept.

Tusa cum şi toate bôlele, catare de ale canalului de respiraţie, gâtulej, plămâni, greutate de respiraţie, astma, flegmă, tusa măgărescă, răguşală, gâdilitură la gât, început de tuberculosă, se pot depărta mai bine şi mai uşor cu întrebuinţarea renumitului şi după prescripţia medicală preparat şi recomandat **Ceaiul Sf. George**, pachetul à 50 cr. şi **Praful Sf. George**, care aparţine ceaiului, cutia à 20 cr. împreună cu prescrierea întrebuinţării. *Succesul se simte după câte-va zile.* Mai puţin de 2 pachete nu se trimi [230] 7—12

La trimitere cu posta 20 cr. mai mult, pentru pachetare şi espedat. Tote comanda sunt a se adresa direct la

St. Georgs-Apotheke,
Wien, V/2 Wimmergasse Nr. 33.

Se se trimite preţul înainte cu mandat postal.

Ori-ce tuse

precum ori şi ce bôle de catarh de ale canalului de respiraţie, de gâtulej, plămâni, aşi greutate de respiraţie, astma, flegmă, tusa măgărescă, şi ori-ce tuse, răguşală şi gâdilitură în gât, început de tuberculosă, se pot depărta mai iute şi mai uşor cu întrebuinţarea renumitului şi după prescripţia medicală preparat **Ceaiul Sf. George**, pachetul à 50 cr., şi **Praful Sf. George**, care aparţine ceaiului, cutia à 20 cr. împreună cu prescrierea întrebuinţării medicale. *Succesul se simte după câte-va zile.* Mai puţin de 2 pachete nu se trimit. [236] 7—12

La trimitere cu posta 20 cr. mai mult, pentru pachetare şi espedat. Tote comanda sunt a se adresa direct la

St. Georgs Apotheke,
Wien, V/2 Wimmergasse Nr. 33.

CRISĂ MARE!

New-York-ul şi Londra nu au cruţat nici continentul european şi o mare fabrică de argintării s'a simţit îndemnată a desface proviziunea sa intrîgă numai pe lângă o mică remuneraţiune a puterilor de lucru. Cu esecutarea acestui mandat sunt împuţinicit eu. Espedez deci ori şi cui obiectele următoare pe lângă simpla remuneraţie de fl. 6.60 şi anume:

- 6 cuţite fine cu tăiş veritabil englez.
- 6 furculiţe de argint patent american dintr'o bucată.
- 6 linguri de argint patent american.
- 12 linguriţe de argint patent american.
- 1 lingură mare pentru supă, de argint patent american.
- 1 lingură mare pentru lapte, de argint patent american.
- 2 pahare pentru ouă, de argint patent american.
- 6 tave Victoria englezeşti.
- 2 felinare frumoşe de masă.
- 1 sită pentru ceai.
- 1 lopăţică pentru zahăr pisat.

[2] 3—5

44 de bucăţi laolaltă numai fl. 6.60.

Tote acestea 44 de bucăţi au costat mai nainte fl. 40 şi se pot căpăta acum pentru preţul minimal de fl. 6.60. Argintul patent american este un metal cu totul alb, care îşi păstrează colorea 25 de ani pe garanţă. Ca dovada cea mai bună, că în-eratul acesta nu e

nici o înşelăciune

mă oblig prin acestea în public, a retrimite banii tuturoră cărora nu le convine marfa. Nimeni să nu lase deci privilegiul acesta admirabil şi să-şi procure splendida garnitură, care e cu deosebire acomodată ca

present de nuntă

precum şi pentru toate gospodăriile mai bune.

Se capătă numai la

A. HIRSCHBERG,

agentură principală a fabricelor americane unite de argintărie patent Viena, II., Rembrandtstrasse 19, — Telefon Nr. 7114.

Espediţia în provincie se face cu rambursă sau pe lângă anticiparea sumei.

Praful necesar de curăţit 10 cr.

Verfabil numai cu marca înregistrată de alături (metal igienic).

Estras din scrisorile de recunoştinţă:

Vila-Lhota (Boemia), 7 Ianuar 1895. Cu obiectele comanda e şi soşite sunt foarte mulţumit. Sunt solde, frumoşe şi pe lângă aceea ieftine. **Friederic Popelka**, cooper. tor.

Vâlcele, 29 Decembrie 1894. Am comandat pe adresa Bodnár 41 bucăţi cuţite, furculiţe etc. le aflu foarte bune şi Vă aduc mulţumitele mele. **Ioan Neubauer**.

Prebuck, 17 Decembrie 1894. Espedarea d-vastră prin reuşită, carea ne-a mulţumit pe deplin a provocat cea mai mare senzaţiune pentru valoarea ei şi preţul bagatel. **A. Halvel**.

Bistriţa-mare, lângă Kozuan 3 Faur 1894. Trimit paralele pentru marfa livrată şi unt pe deplin mulţumit. **Jacob Jelinck**, preot.

Izrajkod, 4 Decembrie 1894. Cu trimiterea foarte mulţumit, am recomandat o la toţi cunoscuţii. **Helena Rogie**.

Debovice, 30 Decembrie 1894. Sunt foarte mulţumit cu marfa, te rog încă pentru o garnitură etc. **Ioan Vasiesko**, sergent de gendarmi.

AMERIK
PATENT

Editura şi tipariul tipografiei archidiececane.